

Posudek na diplomovou práci

Fakulty humanitních studií UK v Praze

Autorka práce: **Bc. Aneta Kletečková**

Název práce: **„Příběh bobra evropského na území České republiky“**

Vedoucí diplomové práce: RNDR. Vlastimil Kostkan, PhD.

Oponent diplomové práce: Ing. Michael Bartoš, CSc., Fakulta humanitních studií, UK Praha

Problematika návratu bobra evropského do přírody České republiky, respektive do přírody Střední Evropy, je velmi aktuální a je nepochybně jisté, že toto téma vyvolá v budoucnosti ještě mnohé, často vášnivé polemiky mezi zoology, ekology, ochránci přírody, uživateli území a v neposlední řadě i mezi zákonodárci, kteří budou nuceni nastalé konflikty řešit z moci úřední.

Je neoddiskutovatelné, že bobr byl v minulosti součástí naší přírody, avšak jako konkurent člověka ve využívání krajiny byl spolu s mnohými jinými živočišnými druhy potlačen až vyhuben. Při jeho návratu na dávno ztracená území je pak kardinální otázkou, do jaké míry je člověk ochoten a schopen tolerovat jeho konkurenční schopnosti ve využívání přírody. Podržíme-li se vodního prostředí v České republice, pak obdobné otázky nastolil návrat kormoránů, či etablování labutě velké v naší přírodě.

Autorka předkládané diplomové práce, Bc. Aneta Kletečková, se pokusila téměř narativním způsobem popsat „příběh“ bobra na našem území. Vycházela jak z početné domácí i zahraniční literatury, ale zejména pak čerpala informace a názory na současné soužití člověka a bobra z rozhovorů se zainteresovanými osobami a z údajů, které získala zpracováním dotazníků.

Literární rešerše práce představuje ucelený přehled na biologii a ekologii bobra evropského a na jeho historický i současný výskyt na našem území a na příčiny jeho vyhubení i opětovný návrat. Další součástí práce je pak stávající ochrana bobra u nás a v zahraničí a popis současného programu péče o bobra na našem území. Přehledně jsou pak popsány jednotlivé aspekty přítomnosti bobra ve volné přírodě.

Metoda a vlastní technika rozhovorů s experty byla zvolena správně, jen **škoda, že se nepodařilo mezi respondenty získat např. soukromě hospodařící rolníky z jižní Moravy, jejichž pozemky jsou dotčeny bobří populací (např. rodina Abřlů z Pavlova)**. Jejich názory na výskyt bobrů by byly rovněž zajímavé. Metoda vyhodnocení získaných informací z rozhovorů byla také správně zvolena a aplikována.

Dotazníkové šetření proběhlo metodicky rovněž korektně, pouze jen jejich **počet (34) neodpovídá zcela principům kvantitativního vyhodnocení dat standardní metodou** (jakou bezesporu v práci správně zvolený program SPSS je). Při větším počtu získaných dotazníků by pak bylo možno provést např. analýzu dat druhého stupně a získat tak přehled, jaké skupiny

obyvatel se ztotožňují s pozitivními či negativními názory na výskyt bobra u nás. To by pak umožnilo cílenou osvětu na určité skupiny obyvatel.

Zajímavá je kapitola „Sebereflexe“ a vlastní hodnocení silných a slabých stránek výzkumu. Zde se autorka kriticky staví k menšímu počtu respondentů, což je však častým problémem diplomových prací. V diplomových pracích však nejde o úplné postihnutí dané tematiky, ale o dokázání, že autor/ka diplomové práce je schopna vědecký výzkum a zpracování získaných poznatků provést. To autorka Aneta Kletečková ve své práci zcela jistě dokázala.

Výsledky z rozhovorů i dotazníkového šetření jsou přehledně zpracovány a autorka dává prostor názorům z obou stran pomyslných barikád, aniž by tyto názory nějak komentovala (např. str. 76) a vyjadřovala svůj osobní postoj.

Přestože je v práci uveden, v závěrečném shrnutí pak schází jeden důležitý aspekt existence bobra v přírodě (je to i v diplomové práci uvedený názor respondenta), který by pozitivně mohl ovlivnit pohled na výskyt bobrů v krajině. Tím je zadržování vody v krajině. Medializovaná problematika zadržování vody v krajině v důsledku globálních změn klimatu je velmi známa (a letos opět velmi aktuální) a její řešení je státem finančně podporováno. Výstavba bobřích hrází v zemědělské a mnohdy přesušené krajině vlastně napomáhá tento problém řešit. Lokálně (nikoliv celoplošně!) by šlo této činnosti bobrů využít zejména tam, kde okolí narovnaných vodotečí není dostatečně využíváno a vznik lokálního mokřadu by byl přínosný a ekonomicky výhodný.

V závěru práce trochu **postrádám určitá vlastní doporučení autorky k řešení komplikované problematiky** soužití člověka s bobrem u nás.

Shrnutí

Autorka diplomové práce splnila zadání práce a prokázala schopnost samostatné výzkumné práce. Práce je přehledná, poměrně rozsáhlá (106 stran vlastního textu plus přílohy), dobře členěná, neobsahuje žádné gramatické poklesky, je citováno 64 publikovaných písemných prací a řada elektronických zdrojů a zákonů. Rovněž obsahuje dostatečný počet obrázků a grafů, což umocňuje celkovou čtivost práce.

Otázkou trochu zůstává, **jak se zjištěnými údaji a názory dále pracovat**, jak jich využít, aby nedocházelo ke zbytečnému vyostřování názorů na existenci bobra v naší přírodě jednotlivými skupinami uživatelů území i celkovou veřejností.

Pokud jsou lidé moudří (nemusí být ani vzdělaní), pak by mohla platit myšlenka, kterou vyslovil jeden z respondentů. Její doslovnou citací níže svůj posudek na práci končím, hodnotím práci jako zcela vyhovující, doporučuji ji k obhajobě a hodnotím výborně:

„Tam, kde jsou bobři čerstvě, tak jsou lidi nadšení. Tam, kde jsou pět let, tak jsou lidi zděšení, co všechno to zvíře umí, a tam, kde jsou patnáct, dvacet let, tak mávnou rukou a říkají, ať si tady

blbnou a mají k nim takovej, řekněme racionální přístup, hele, odsud potud je to moje bobře, tady se budu starat o to, abys tady nebyl, a co budeš dělat ve zbytku, je mi jedno, jo.“

Otázky autorce k předkládané práci:

- objasněte vztah mezi přítomností bobra v určité lokalitě a biodiverzitou daného místa
- změnil se díky provedenému výzkumu Váš pohled na problematiku výskytu bobra na našem území?

Pouze pokud by byl časový prostor: rád bych podiskutoval s autorkou o grafu č. 6: *Kdo by měl ovlivňovat vztah obyvatel k bobrovi?*

Závěrečná hodnocení vedoucího diplomové práce: Autorka diplomové práce Bc. Aneta Kletečková splnila zadání práce a prokázala schopnost samostatné výzkumné práce. Diplomovou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji stupněm „**výborně**“ při bodovém hodnocení 17 z 20 možných.

V Českých Budějovicích, 20. srpna 2018

Ing. Michael Bartoš, CSc.